

Shrnutí hlavních poznatků

Demografický vývoj

- Počet obyvatel Prahy od roku 2011 do roku 2021 mírně rostl, děti tvořily 16 % obyvatel a senioři nad 65 let téměř 20 %. Hlavní složkou přírůstku obyvatel byl přírůstek migrací.
- Od roku 2006 převládal v Praze vždy počet narozených nad zemřelými. Přirozený přírůstek je tak dlouhodobě kladný, v roce 2021 byl zatím od roku 2007 nejnižší. Migrační přírůstek obyvatel byl od roku 2008 v roce 2021 zatím nejvyšší (15,3 tisíc osob). Celkový přírůstek byl po většinu období 2011-2021 kladný.
- Cizinci v Praze tvoří 18,5 % obyvatel Prahy a převažují mezi nimi občané Ukrajiny (28 % cizinců), Slovenska (13 %) a Ruska (12 %).
- Sňatky uzavírané v Praze se drží dlouhodobě na úrovni 5,5 až 6,8 tisíc sňatků ročně. V roce 2020 se výrazně meziročně snížil počet sňatků, úroveň sňatečnosti se ani v roce 2021 (5,7 tisíc sňatků) nevrátila na úroveň roku 2019 (6,8 tisíc sňatků). Průměrný věk nevěsty při prvním sňatku v roce 2021 byl 31,7 let, u ženichů to bylo 34,2 let.
- V roce 2021 bylo v Praze nejméně rozvodů od roku 1953. Z celku rozvodů v roce 2021 (2,4 tisíc) byl nejčastější rozvod po 20 a více letech (23,9 %) a po 5-9 letech (23,2 %).
- Klesá počet potratů, již od konce 80. let. Více jak polovinu všech potratů (celkem jich bylo v roce 2021 cca 3,2 tisíc) tvořila umělá přerušování těhotenství (UPT). V posledních deseti letech klesá podíl UPT a naopak roste podíl samovolných potratů a ukončených mimoděložních těhotenství.
- Počet zemřelých se v posledních deseti letech držel na úrovni 12 tisíc osob. Pandemie covidu tento vývoj zvrátila. Počet úmrtí v Praze se v roce 2020 oproti roku 2019 zvýšil o 12 % a v roce 2021 oproti roku 2020 o 6 %. Covid-19 byl třetí nejčastější příčinou smrti v Praze i v ČR. Poklesla také naděje dožití při narození jak u mužů (na 77,09 roků), tak u žen (na 82,35 roků).
- Praha opět těží z migrace. Od roku 2011 (kromě jediného roku 2013) má opět přírůstky migrací. Počet přistěhovalých do Prahy se v uplynulých deseti letech pohyboval od 28,3 tisíc po 47,0 tisíc osob. Vystěhovalých bylo 22,5 až 35,7 tisíc osob.

Sociální vývoj

- V populaci Prahy bylo v roce 2021 podle VŠPS celkem 727,6 tisíc osob ekonomicky aktivních starších 15-ti let, z toho bylo 710,9 tisíc zaměstnaných osob a 16,8 tisíc osob nezaměstnaných. Mezi ekonomicky neaktivními osobami (celkem 396,2 tisíc) převládaly ženy, bylo jich 63 %.
- Mezi zaměstnanými osobami (710,9 tisíc) pracovalo v roce 2021 nejvíce osob jako specialista (38 %) a technický či odborný pracovník (21 %). Mezi osobami pracujícími jako úředníci je 74 % žen, mezi těmi, kdo pracovali ve službách a prodeji, je 57 % žen. Naopak muži převládali mezi osobami pracujícími jako obsluha strojů a zařízení (88 % mužů). Mezi zákonodárci a řídicími pracovníky bylo 71 % mužů.
- Míra ekonomické aktivity je v Praze nejvyšší mezi kraji a maxima dosáhla v posledním roce před pandemií covid-19, kdy byla 65,4 %. V roce 2021 poklesla na 64,7 %.

- Na uchazečích o zaměstnání v Praze se výrazně projevila pandemie covidu-19. Od konce roku 2019 do konce roku 2020 se zvýšil počet neumístěných uchazečů o 14,2 tisíc osob (79 %) na 32,1 tisíc osob. V roce 2021 již došlo k meziročnímu poklesu uchazečů o zaměstnání o 19 %. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných byl v roce 2021 na 37 % všech uchazečů o zaměstnání a vrátil se tak na úroveň před pandemií.
- V Praze překračuje průměrný čistý roční peněžní příjem na osobu průměr ČR o 32 %. V Praze mělo 40 % domácností příjem nejvýše 227,8 tisíc Kč, v Česku měl stejný podíl domácností příjem do výše 188,0 tisíc Kč. Naopak nejbohatších 20 % domácností mělo v Praze příjmy vyšší než 423,0 tisíc Kč ročně, v ČR měla tato část domácností příjmy 293,3 tisíc Kč a více.
- Medián mezd mužů byl v roce 2021 celkem 44 250 Kč, u žen dosáhl hodnoty 38 386 Kč. Gender Pay Gap tak byl 13,3 %.
- Zaměstnanci pracující jako řídící pracovníci v Praze vydělávali 111,7 tisíc Kč hrubého za měsíc. Je to o 26 % více, než je jejich průměr za ČR. Naopak zaměstnanci na pozici pomocní a nekvalifikovaní pracovníci mají nejen nejnižší mzdu v Praze (23 tisíc Kč) ale i druhou nejnižší mezi pomocnými a nekvalifikovanými zaměstnanci v krajích.
- V mateřských školách v Praze ve školním roce 2021/22 převažovali 5 leté a čtyřleté děti, kterých je dohromady 61 %. Tříletých dětí zde bylo 27 %. Počet dětí ve školkách kopíruje demografický vývoj Prahy. Základní školy navštěvovalo 112,1 tisíc žáků, jejich počet mírně rostl. Žáků opakujících ročník na základní škole bylo v roce 2021 v Praze 426, z toho 54 opakovalo ročník v první třídě.
- V roce 2020 bylo v Praze 29 nemocnic, ve kterých pracovalo 4,9 tisíc lékařů. V nemocnicích se nacházelo 11,1 tisíc lůžek. Praha má výrazně více lékařů na 1 000 obyvatel (8,0 lékařů) než je průměr ČR (4,8), což je dáno tím, že obsluhuje i sousední Středočeský kraj a vzhledem k existenci specializovaných pracovišť je nezdárka jejím působištěm celá ČR.
- Pandemie měla zásadní vliv na výdaje na dávky nemocenského pojištění, zejména ošetřovného, jehož hodnota vyplacená osobám v Praze se v roce 2020 oproti 2019 zvýšila 6,8 krát. Z celkových výdajů na dávky nemocenského pojištění jich dlouhodobě nejvíce zabírá nemocenská (55 % hodnoty vyplacených dávek v roce 2021) a peněžitá pomoc v mateřství (téměř 35 %). Mezi dávkami státní sociální podpory (SSP) dominuje rodičovský příspěvek (76 % všech výdajů na dávky SSP v roce 2021), který je vyplácen rodičům starajícím se denně o dítě a často navazuje na tzv. „mateřskou“.
- Při přepočtu na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více má Praha nejméně lůžek v domovech pro seniory, i v domovech se zvláštním režimem.
- Mezi držitelé průkazů pro zdravotně postižené (40, 2 tisíc osob v roce 2021) převládají ti se středně těžkým postižením (25,3 tisíc). Mezi osobami s průkazem dokladujícím (nejlehčí) středně těžké postižení (TP), převládají osoby ve věku 65 a více let (je jich 66 % všech držitelů karet pro TP). Naopak mezi osobami nejvíce postiženými s potřebou průvodce (ZTP/P), je větší podíl mladších osob. Senioři ve věku 65 a více let tvoří „jen“ 51 %.
- Mezi příjemci všech důchodů převažovali ti, kteří pobírali starobní plný důchod sólo (198 tisíc osob, z toho 108,5 tisíce žen), a dále ženy, které pobíraly kombinovaný vdovský důchod (49,3 tisíc žen). Příjemci předčasného starobního důchodu se podíleli na počtu příjemců starobního důchodu 14,2 procenty. Průměrná výše starobního plného důchodu byla u mužů 17,9 tisíc a u žen 15,3 tisíc Kč.

Ekonomický vývoj

- Rokem 2019 skončilo období oživení ekonomiky. V roce 2020 HDP ve srovnatelných cenách v Praze meziročně poklesl o 6,5 %. V hl. městě Praze byl v roce 2020 vytvořen hrubý domácí produkt ve výši 1,535 miliard Kč a podíl Prahy tak činil 27 % na HDP celé ČR.

- Celkové výdaje na výzkum a vývoj dosáhly v Praze v roce 2020 na 43,5 mld. Kč a stouply tak meziročně o 8,3 %. Tvořily 38 % z celorepublikových výdajů na výzkum a vývoj. Nejvíce výdajů na výzkum a vývoj vynakládá podnikatelský (48 %) a vládní sektor (30 %). Při přepočtu výdajů na VaV na HDP vytvořený v krajích je Praha dlouhodobě až na druhém místě po Jihomoravském kraji. Ve VaV pracovalo v Praze 29,1 tisíc přepočtených osob, z toho bylo 17,1 tisíc výzkumných pracovníků. Podíl žen mezi výzkumnými pracovníky byl 28 %.
- 85 % domácností v Praze mělo v roce 2020 internetové připojení. To je již standardem i v dalších krajích. Více než 74 % obyvatel starších 16-ti let využívalo internet v mobilním telefonu a internetové bankovníctví využívalo 70 % osob. Oproti tomu na sociálních sítích bylo aktivních „jen“ 58 % obyvatel Prahy.
- Ekonomických subjektů evidovaných v Registru ekonomických subjektů bylo ke konci roku 2021 přes 658 tisíc, z toho 57 % vykazovalo ekonomickou aktivitu. Meziročně bylo aktivních subjektů o 1,6 % méně oproti roku 2020. Nejvíce subjektů je aktivních v odvětví profesní, vědecké a technické činnosti (76,8 tisíc), velkoobchod a maloobchod a opravy motorových vozidel (73,2 tisíc) a v činnostech v oblasti nemovitostí (36,1 tisíc).
- Průmysl a energetika tvořily 10,4 % hrubé přidané hodnoty vytvořené v Praze v roce 2020. Nejvyšší tržby ve zpracovatelském průmyslu v Praze připadly na elektrická zařízení (v roce 2020 dosáhly tržeb ve výši 38,4 mld. Kč), potravinářské výrobky (31,1 mld. Kč) a ostatní nekovové minerální výrobky (23,4 mld. Kč).
- V Praze byly v roce 2021 podniky s 50 a více zaměstnanci provedeny základní stavební práce v hodnotě 80,5 mld. Kč. Meziročně je to o 6,3 mld. Kč (8,4 %) více, v porovnání s rokem 2016 o 23 mld. Kč (39,9 %) více. Hodnota stavebních prací podle dodavatelských smluv u firem s 20 a více zaměstnanci byla v Praze v roce 2021 ve výši 134,4 mld. Kč. Z toho byla ale jen polovina realizována na území Prahy.
- V roce 2021 bylo v Praze zahájeno 9,5 tisíce bytů a od roku 2016 je to vůbec nejvyšší hodnota počtu zahájených bytů. Ve stejném roce bylo v Praze dokončeno méně bytů (5,2 tisíc). Za posledních 6 let bylo v Praze dokončeno celkem 33,9 tisíc bytů, z toho nejvíce v roce 2016 (6,1 tis.) a nejméně právě v roce 2021 (5,2 tis.). U zahájených i dokončených bytů převládají byty v bytových domech.
- V Praze připadalo v roce 2021 na 1 000 obyvatel 762 osobních automobilů. Do širšího centra Prahy vjíždělo v roce 2021 jednosměrně 261 tisíc vozidel za den. V roce 2021 odbavilo Letiště Václava Havla Praha 4,4 mil. cestujících (o 75 % méně než v roce 2019).
- Cestovní ruch v Praze vytvořil v roce 2020 hrubou přidanou hodnotu ve výši 19 mld. Kč. V cestovním ruchu pracovalo v roce 2020 v Praze 57,6 tis. osob. Na celkové hrubé přidané hodnotě cestovního ruchu za ČR se Praha v roce 2020 podílela 25,2 %. Je to nejvyšší podíl ze všech krajů ČR, ale v roce 2019 činil podíl Prahy více (36,8 %).
- Z původních 5,7 mil. turistů, kteří v roce 2012 přenocovali v některém pražském hromadném ubytovacím zařízení, se množství hostů zastavilo v roce 2019 na rekordních 8 milionech. V roce 2020 meziročně ubylo v Praze 73 % (5,9 mil.) hostů. V roce 2021 se počet návštěvníků Prahy v roce 2021 meziročně navýšil o 8 % na cca 2,4 mil. Oproti roku 2019 to bylo o 71 % hostů méně. Změnila se struktura hostů, kdy hosté z Asie během let 2020 a 2021 téměř vymizeli a naopak se posílil význam hostů ze sousedních zemí (Slovensko, Polsko). Naprostou top zemí z pohledu příjezdového cestovního ruchu je pro Prahu Německo, což bylo vidět i během let 2020 a 2021.

Životní prostředí

- Výměra nezemědělské půdy se zvětšuje na úkor půdy zemědělské. V roce 2021 tvořila nezemědělská půda téměř 61 % rozlohy Prahy, zatímco zemědělská půda zabírala z rozlohy 39 %. Před dvaceti lety také převládala nezemědělská půda (57 % rozlohy Prahy), ale zemědělská (43 %) měla větší zastoupení než dnes.
- Na území Prahy se k 31. 12. 2021 nacházela 1 chráněná krajinná oblast (část CHKO Český kras) a 93 maloplošných chráněných území. Mezi největší přírodní rezervace Prahy patří Klánovický les (289 hektarů) a Šance (198 hektarů).
- Všichni obyvatelé Prahy jsou napojeni na vodovod a kanalizaci. Výroba vody od roku 2018 klesá. Cena fakturované vody činila v roce 2021 celkem 49,9 Kč/m³, v porovnání s předchozím rokem se platí o 4,7 Kč/m³ více. Celkové množství fakturované vody za rok 2021 dosáhlo 163,1 l/os/den. Jde tak o nejvyšší denní spotřebu vody na osobu mezi kraji.
- Praha je z hlediska měrných emisí (tuny na rozlohu v km² na rok) největším producentem emisí z mobilních zdrojů (dopravy). Od roku 2016 však došlo k jejich snížení. Nejvíce u emisí CO (pokles o 32,2 %) a NO_x (-22,7 %).
- Celkové emise ze všech zdrojů znečištění poklesly od roku 2016 u SO₂, NO_x i CO. Emise tuhých látek zůstávají de facto na stejné úrovni od roku 2013.
- V celkové produkci odpadů byla Praha v roce 2020 na třetím místě. Od roku 2018, kdy byla produkce největší, zde objem produkováných odpadů klesl o 9 %. Na jednoho obyvatele připadlo v Praze v roce 2020 celkem 3 560 kg odpadu, což je zhruba srovnatelné se Středočeským krajem (3 605 kg/obyvatele).
- Komunálního odpadu Praha vyprodukovala v roce 2020 celkem 619,5 tisíc tun. Ve srovnání s lety 2017 až 2019 bylo komunálního odpadu vyprodukováno méně. Na jednu osobu v Praze připadá za rok 2020 celkem 467 kg komunálního odpadu. Od roku 2017 objem komunálního odpadu na osobu klesal (v roce 2017 to bylo 515 kg).
- V roce 2021 bylo v Praze proinvestováno na ochranu životního prostředí 4,3 mld. Kč. Maximum objemu investic do životního prostředí Praha dosáhla v roce 2018, kdy to bylo 5,9 mld. Kč v běžných cenách. V roce 2018 v absolutním objemu investic Praha vedla, v roce 2021 byla druhá po Moravskoslezském kraji. V přepočtu na obyvatele byla Praha čtvrtá.

